

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2003-2040

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Tasa, Arja			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Lopuksi voitte vapaasti kertoa elämästänne..." - kotona asuvat yli 75-vuotiaat kertovat			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-02-25	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 88 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Aineisto koostuu Tuloksellisuus-projektin kotona asuvien, yli 75-vuotiaiden vanhusten postikyselylomakkeen loppukysymyksestä: "Voitte lopuksi vapaasti kertoa jotain elämästänne tai kokemuksistanne, esimerkiksi palveluista?"</p> <p>Avoin kaatoluokkakysymys tuotti laajan ja heterogeenisen aineiston. Avokysymys voidaan nähdä kommunikaatiokanavana, jossa valta määritellä ja rajata keskusteltava aihe on vastaajalla. Aluksi mielenkiinto kohdistui siihen, mitä vanhukset kokevat khjoittamisen arvoiseksi, mihin he ovat halunneet kyselylomakkeen täytettyään palata, mitä korostaa, lisätä ja tarkentaa. Vastaajat saavat oman äänen ja esiin pääse se, mitä kirjoittajat pitävät tärkeinä kysymyksinä.</p> <p>Kirjoitukset jakautuivat vanhuuden voimavaratekijöihin, ikääntymisen varjopuoliin palveluihin ja elämän saavutuksiin suhteessa yhteiskuntaan. Työ keskittyy hakemaan vastauksia myönteisyydelle - mitkä tekijät kannattelevat vanhuudessa? Tutkimuskysymykseni on kaksitasoinen: mitä kaatoluokka-aineistosta saa irti ja mitkä tekijät ovat vanhuuden kannattelevia voimvaroja?</p> <p>Aineisto on käsitelty Atlas/ti- tekstianalyysiohjelmalla, jonka avulla siitä on tehty sisällönerittely. Tekstejä on tarkastellut selontekoina ja tarinoina, joita lähestyttiin niistä paljastuvien kokemusten ja niille annettujen merkitysten kautta.</p> <p>Hyvinvointikeskustelussa paneudutaan tyytyväisyyteen ja tyytymättömyyteen olemukseen. Tarkastellaan erilaisia iänmääreitä ja ikääntymistä. Vanhenemisteorioista läpikäydään aktiivisuus-, jatkuvuus- ja irtaantumisteorian sekä gerotranssendenssikäsitteen ideat. Tarkastellaan ikäismii ja vanhuuden kielteisiä myyttejä sekä medikalisaatiokäsittettä. Luodaan katsaus eläökemuksiin, elämänhallintakäsitteeseen, subjektiviteettiin ja sopeutumiseen. Aineiston kirjoittajiin tutustutaan tietyn aikalaishistorian kokeneen sukupolven edustajina.</p> <p>Terveys on hyvinvoinnin keskeinen osatekijä. Tyytyväisyys on henkistä vireyttä, toimintakykyä ja riippumattomuutta. Fyysinen ja psyykinen kunto voivat säilyä pitkään vuosista huolimatta. Terveys kokemuksena on monitasoinen ja liukuva käsite. Vanhuudessa toimintakyky saattaa pettää. Vanhenemismuutosten kohtaamisessa myönteisen minäkuvan ylläpito, minän joustavuus, muiden merkitysten hakeminen ja tavoitteiden asettaminen ympäröivään todellisuuteen sekä kompensatiokyky auttavat sopeutumisessa vajaan ja hidastuneeseen toimintakykyyn.</p> <p>Vanhuudessa on aikaa elämänsisältökysymyksille, harrastuksille, nautinnoille ja oleilulle. Haasteet ja kosketus ympäröivään todellisuuteen pitävät vireyttä yllä. Vastavuoroiset ihmissuhteet näyttäytyvät tärkeänä voimavarana ja hyvinvoinninlähteenä ikäihmisten elämässä.</p> <p>Parisuhteesta, jälkeläisistä, sukulaisista ja ystävistä on apua, iloa ja turvaa, silti oman vapauden ja autonomian merkitys korostuvat myös. Iän myötä elämänokemuksia on kertynyt. Kokemukset auttavat suhteuttamaan omassa elämässä kohdattuja kriisejä ja näistä selviämiskokemukset vahvistavat minuutta. Muutosten ja menetysten kanssa tehdään tiliä ja menneisyydestä haetaan tasapainoa. Koti on monimerkityksellinen tila, joka tukee ikäihmisen autonomiaa. Elinympäristöön liittyy elämää helpottavia ja selviytymistä tukevia loittymii ja resurssikysymyksiä.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords autonomia hyvinvointi elämäkokemukset - mielekkyys - merkityksellisyys - hallittavuus ikääntyminen sopeutuminen subjektiviteetti sosiaaliset suhteet toimintakyky voimavarat			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			